

«Кінематографіст»

об'єднує професіоналів

Багато фільмів, що з'явилися за останнє десятиріччя, поставлені в нерівні умови поряд з імпортом і, як багато інших вітчизняних виробів, не можуть пробитися до споживача. Такий дивний закон українського ринку, що продукт праці наших громадян витісняється. Але є українські кінорежисери, які не підкорилися нав'язаним правилам гри, витримали випробування труднощами «перехідного» періоду, збайдужіння глядачів до власного кіно й продовжують випускати фільми.

Студія «Кінематографіст», очолювана Світлою Степаненко, виникла 17 лютого 1988 року. Тоді, наприкінці 80-х, кіно переходило на нові економічні умови господарювання і студія «Кінематографіст», прокладаючи шлях іншим, першою постала серед подібних новоутворень тогочасного кіно. Засновниками студії стали професіонали кіно — кінодраматург Євген Онопрієнко, режисери Альмар Серебренников, Євген Шерстобитов, Сергій Лисецький, організатори кінорежисури й технічні спеціалісти — директор «Київнаукфільму» Борис Калашников, головний інженер студії «Укртелефільм» Аріф Шейхов, директор відділу відеофільмів цієї ж студії Світлана Степаненко.

На той час в Україні досить успішно розвивалася нова справа — виробництво відеофільму, запроваджувалися необхідні технології. Зокрема, на українському телебаченні освоїли систему електронного тонування і першими в СРСР почали тонувати відеофільми. Новоутворена студія озброїлась цими надбаннями. Технічні нововведення стали важливим напрямом роботи, зокрема у фільмах студії застосовували поєднання кіноплівки і відеофільму. Нерідко вважається, що відео є тільки засобом показу кінофільмів на малому екрані, а відеофільм взагалі не визнається як повноцінний продукт кінотворчості. Фахівці студії відкинули таке звужене розуміння і розглядали відео як феномен естетичний.

Звичайно, студія повинна була самостійно забезпечувати себе фінансово. Для того, щоб почати виробництво фільмів, взяли кредит. Серед перших творів — фільми про Дитячий музичний театр, Театр драми і комедії, бойовик «Проект «Альфа» (режисер Євген Шерстобитов). Планували і дуже хотіли зробити ігровий фільм «Чорнобильський їжачок» (сценарій Євгена Онопрієнка, режисер Віктор Кісін) про те, як злочинці тікають у Чорнобильську зону, але, на жаль, завершити його не вдалося.

Матеріальна база студії творилась на основі маркетингу, тому картини знімали на замовлення. Працівникам студії довелося самим освоювати і розробляти нову документацію: кошториси, угоди, статутні документи, вводити інститут продюсерів, тобто на початку 90-х бути першопрохідцями у цій справі. Був період, коли за місяць випускалося близько 20 документальних кіно та відеофільмів. На початку 90-х студія успішно займалася дублюванням фільмів (близько 30 французьких і польських), але потім через брак коштів у держави цей процес зупинився.

■ Кадр із фільму «Прорив».
Режисер Є.Шерстобитов.
Студія «Кінематографіст». 1991.

Сьогодні студія самостійно заробляє гроші для власних потреб і підтримки кінематографістів. Розпорядчий директор студії Олена Фетісова закінчила економічний факультет ВДВКУ з червоним дипломом — і це позначається на результатах роботи.

Одним із цікавих фільмів початкового періоду студії була «Антологія українського німого кіно» на замовлення КДІТМ ім.І.Карпенка-Карого для навчальних потреб (режисери Альмар і Людмила Серебренникови).

Фільми студії показують по телебаченню, зокрема, по УТ-1 нещодавно глядачі могли переглянути науково-популярні картини «Новгород-Сіверське князівство», «Намисто Славутича». Стрічки краєзнавчо-пізнавального жанру, про історико-культурні цінності міст є вдалими, і студія прагне зробити цілу серію про українські міста, яка б склала захоплюючий туристичний маршрут. До речі, цього року в Києві відбувся фестиваль туристичних фільмів «Вітрила мандрів», на якому фільм «Чернігів» студії «Кінематографіст» одержав гран-прі.

Студія зацікавлена в тому, щоб на українському телебаченні показували національний продукт, і багато робить для того, щоб фільми про Україну вироблялися й були цікавими. З'являються міжнародні контакти — почали співробітництво з Канадою та Словаччиною.

Отже, «Кінематографіст» не ставить собі за мету тільки комерційну вигоду. Керівництво студії співпрацює з Національною радою з питань радіомовлення і телебачення, з Міністерством культури і мистецтв України. Серед нових робіт студії — публіцистично-філософський відеофільм Романа Ширмана «Леопольд, або Втеча від свободи», в якій з іронією осмислюються деякі парадокси сучасної соціальної психології. Триває робота над повнометражним документальним фільмом «Вік Катерини» (робоча назва) до сторіччя видатної художниці Катерини Білокур (режисер Ольга Самолєвська). Роман Ширман готується знімати «Психологію мас» на основі документальних спостережень, філософії й технологій впливу на маси (продюсери Світлана Степаненко та Олена Фетісова). В роботі цикл фільмів про екологію Карпат.

Студія користується заслуженим авторитетом. Про її успішну діяльність свідчать цифри — за 12 років створено близько 300 фільмів. До роботи студії було залучено 100 — 150 осіб, переважно кінематографісти, а також працівники телебачення.